

KOMENDANT**Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej***im. gen. dyw. Henryka Minkiewicza*
Strzeżony Ośrodek dla Cudzoziemców
w Białymstoku**PD-SO-IV.4225.5.2019**

Białystok, dn. 27.02.2019 r.

Egz. pojedynczy

Pan Przemysław KAZIMIERSKI
DYREKTOR ZESPOŁU
Krajowego Mechanizmu Prewencji
Biura Rzecznika Praw Obywatelskich

Do wiadomości:

Pan plk SG Andrzej JAKUBASZEK
DYREKTOR Zarządu ds. Cudzoziemców
Komendy Głównej Straży Granicznej
w Warszawie*dotyczy zaleceń zawartych w Raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur*

W odpowiedzi na pismo nr KMP.572.4.2018.MK z dnia 31.01.2019r. w odniesieniu do zaleceń zawartych w Raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców w Białymstoku uprzejmie informuję, że:

Ad. 1.1)

Każda zatrudniana nowa osoba z personelu medycznego zostanie wdrożona w procedury związane z identyfikacją ofiar tortur lub niehumanitarnego traktowania poprzez zapoznanie z obowiązującymi przepisami i wytycznymi, a w szczególności ze standardami Protokołu Szybkiego oraz „Zasadami postępowania Straży Granicznej z cudzoziemcami wymagającymi szczególnego traktowania”. Niezależnie od powyższego z obecnie zatrudnionym personelem medycznym przeprowadzono spotkanie i omówiono obowiązujące procedury i przepisy w przedmiotowym zakresie.

Ad.1.2)

Personelowi medycznemu została zwrócona szczególna uwaga na zachowanie dbałości w prowadzeniu dokumentacji, oraz aby każdorazowo przy przyjęciu cudzoziemca wypełniany był „wywiad chorobowy” ze szczególnym uwzględnieniem analizy odpowiedzi na pytania dotyczące doświadczenia przemocy fizycznej, psychicznej (punkt 20 formularza wywiadu) oraz wydarzeń traumatycznych (punkt 21 formularza wywiadu).

Ad.1.3)

Dnia 12.02.2019r. zostało ogłoszone zaproszenie do składania ofert w ramach postępowania o udzielenie zamówienia na świadczenie usług psychologa zewnętrznego na potrzeby cudzoziemców przebywających w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w Białymstoku na okres 1 roku od daty podpisania umowy w wymiarze 450 godzin. Data otwarcia ofert została wyznaczona na dzień 28 lutego. Ponadto poczyniono starania, aby uzupełnić stan osobowy Sekcji Edukacyjnej o psychologa, którego etat był do tej pory nieobsadzony.

Ad.1.4)

Podjęto starania w celu zapewnienia środków na zewnętrzne tłumaczenia w czynnościach identyfikacyjnych. Ponadto w SOC poprawiono koordynację czynności z udziałem tłumacza, tak aby zapewnić lepszą współpracę i wymianę informacji w tym zakresie pomiędzy tłumaczem, lekarzem, psychologiem i różnymi sekcjami strzeżonego ośrodka.

Ad. 1.5)

W prowadzonej dokumentacji Służby Zdrowia została wprowadzona zasada oddzielenia i odrębnego przechowywania dokumentacji psychologicznej od medycznej, z uwzględnieniem dostępu do każdej z nich zgodnie z posiadanymi uprawnieniami i zachowaniem tajemnicy zawodowej.

Ad. 1.6) oraz 1.7)

Wszczęto opracowanie i tłumaczenie formularzy stanowiących część dokumentacji psychologicznej, zawierających deklarację o udzieleniu lub odmowie udzielenia zgody na badanie psychologiczne, wydanie opinii psychologicznej oraz przekazanie opinii osobom trzecim wraz z informacjami o prawach osoby badanej, tajemnicy zawodowej psychologa oraz wyjątkach od zasady poufności zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Ad. 1.8)

Podjęto starania mające na celu przeprowadzenie szkolenia pt. „Identyfikacja osób należących do grup wrażliwych (ofiary handlu ludźmi, osoby ze stresem pourazowym (PTSD), z zaburzeniami psychicznymi) w kontekście realizowanych procedur administracyjnych”. Dostaliśmy zapewnienie z Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych w Lubaniu, że czynione są starania, żeby przeprowadzić przedmiotowe szkolenie w III kwartale bieżącego roku. Ponadto na miesiąc wrzesień (24 – 27) zaplanowano udział dwóch funkcjonariuszy Sekcji Edukacyjnej na szkolenie pt. „Osoby z grup wrażliwych w procedurze administracyjnej”.

Ad. 1.9)

Podjęto kroki, aby standardowy formularz oświadczenia o upoważnieniu kierownika Ośrodka do uzyskiwania informacji o stanie zdrowia oraz wglądu do dokumentacji medycznej, który przedkłada się cudzoziemcowi do podpisu podczas przyjęcia do ośrodka był w języku dla niego zrozumiałym. Na chwilę obecną wykonane są tłumaczenia na 6 języków.

Ad. 1.10)

Ambulatorium Ośrodka zostało wyposażone w zbiór dokumentów zawierających wytyczne dotyczące postępowania z grupami wrażliwymi.

Ad. 1.11)

Zostały stworzone i wdrożone do użytku wytyczne dla sekcji edukacyjnej dotyczące wstępnej rozmowy na temat szczególnych potrzeb.

plk SG Grzegorz BIZIUK

RPW/21464/2019 P
Data: 2019-04-08

KOMENDA GŁÓWNA
STRAŻY GRANICZNEJ
ZARZĄD DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

Warszawa, dnia 8 kwietnia 2019 r.

KG-CU-IV-1.4225.11.2019

Egz. pojedynczy

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2019 -04- 08
ZAL.	NR .....

Pan Przemysław Kaźmierski
Dyrektor Zespołu
Krajowego Mechanizmu Prewencji
Biura Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Dyrektorze,

odpowiadając na pismo KMP.572.4.2018.MK w sprawie zalecenia Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur Biura Rzecznika Praw Obywatelskich z wizytacji w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w Białymstoku, poniżej informuję, co następuje.

Na wstępie pragnę podziękować Panu Dyrektorowi za zaprezentowanie obszernego i rzetelnego materiału z wizytacji KMP w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w Białymstoku. Pragnę również Pana zapewnić, że kwestia, o której mowa w przedstawionym w raporcie zaleceniu jest przedmiotem stałego zainteresowania i była już wielokrotnie podnoszona w mojej korespondencji z Panem Rzecznikiem. Z uwagi na znaczenie tego zagadnienia, materia ta jest stałym elementem podnoszonym w ramach cyklicznych szkoleń funkcjonariuszy Straży Granicznej mających bezpośredni kontakt z cudzoziemcami, jak również spotkań kadry kierowniczej Straży Granicznej.

Straż Graniczna przykłada dużą wagę do kształtowania wiedzy i wyrabiania odpowiedniego poziomu świadomości i wrażliwości funkcjonariuszy/pracowników realizujących swoje zadania w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców wobec osób wymagających szczególnego traktowania. Wobec powyższego, Straż Graniczna już od 2012 roku systematycznie organizuje spotkania mające na celu podnoszenie kompetencji funkcjonariuszy i pracowników Straży Granicznej w zakresie identyfikacji osób, które potrzebują zapewnienia szczególnej opieki z uwagi na fakt, iż mogą być ofiarami przemocy, tortur, gwałtów oraz innych ciężkich form przemocy psychicznej, fizycznej lub seksualnej.

Kształtowanie kompetencji funkcjonariuszy w powyższym zakresie odbywa się w ramach warsztatów specjalistycznych/kursów doskonalących pt. „Identyfikacja osób należących do grup wrażliwych (ofiary handlu ludźmi, osoby ze stresem pourazowym (PTSD),

z zaburzeniami psychicznymi) w kontekście realizowanych procedur administracyjnych". Przedmiotowe spotkania mają na celu podnoszenie umiejętności funkcjonariuszy i pracowników (w tym również kadry psychologicznej) Straży Granicznej w zakresie identyfikacji osób umieszczonych w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców, które potrzebują zapewnienia szczególnej opieki z uwagi na fakt, iż mogą być ofiarami przemocy, tortur, gwałtów oraz innych ciężkich form przemocy psychicznej, fizycznej lub seksualnej. Jednym z elementów akcentowanych podczas w/w kursu jest podnoszenie kompetencji funkcjonariuszy również w zakresie stosowania procedur realizowanych podczas postępowań administracyjnych prowadzonych w stosunku do cudzoziemców o szczególnych potrzebach, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Realizacja tej formy szkolenia występuje w oparciu o wykładowców Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu oraz zewnętrznych ekspertów. Kolejna edycja tego kursu planowana jest na wrzesień 2019 roku.

Dodatkowo, w terminie 9-11 października 2019 roku zaplanowano przeprowadzenie warsztatów pn. „Wymiana doświadczeń i najlepszych praktyk w zakresie zadań wykonywanych przez Sekcje Edukacyjno – Wychowawcze w Strzeżonych Ośrodkach dla Cudzoziemców”. Te coroczne spotkania koncentrują się na podnoszeniu umiejętności oraz uwrażliwieniu opiekunów socjalnych (mających stały i bezpośredni kontakt z cudzoziemcem) na kwestie związane z identyfikacją osób będących m.in. ofiarami handlu ludźmi, traumy lub cierpiących na syndrom stresu pourazowego, a w przypadku identyfikacji takiej osoby, jak najszybsze podjęcie czynności mających na celu zapewnienie właściwej opieki specjalistycznej (psychologicznej/medycznej) i dalszego trybu postępowania.

Mając na uwadze przedstawione w raporcie zalecenie, pragnę poinformować, że obszar ten będzie również ważnym elementem omawianym na corocznym spotkaniu konsultacyjnym przedstawicieli Zarządu do Spraw Cudzoziemców, kadry kierowniczej strzeżonych ośrodków dla cudzoziemców oraz kierowników Sekcji Obsługi Administracyjnej Cudzoziemców pn. „Wymiana doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie funkcjonowania strzeżonych ośrodków dla cudzoziemców”, które odbędzie się w terminie 13-15 maja br.

Z
Zmianem
Dyrektor
Zarządu do Spraw Cudzoziemców
Komendy Głównej Straży Granicznej
płk SG Andrzej JAKUBCZYK

Wykonano w 1 egz.

Wyk.: M.P. 6604335, dnia 8 kwietnia 2019 r.